ദേവീഭാഗവതപുരാണമ്/സ്കന്ധഃ 01/അധ്യായഃ 16

< ദേവീഭാഗവതപുരാണമ് | സ്കന്ധഃ 01

വ്യാസോപദേശവർണ്ണനമ്

ദൃഷ്ട്വാ തം വിസ്മിതം ദേവം ശയാനം വടപത്രകേ .

ഉവാച സസ്മിതം വാക്യം വിഷ്ണോ കിം വിസ്മിതോ ഹ്യസി .. 1 ..

മഹാശക്ത്യാഃ പ്രഭാവേണ ത്വം മാം വിസ്മൃതവാൻപുരാ .

പ്രഭവേ പ്രലയേ ജാതേ ഭൂത്വാ ഭൂത്വാ പുനഃ പുനഃ .. 2 ..

നിർഗുണാ സാ പരാ ശക്തിഃ സഗുണസ്ത്വം തഥാപ്യഹമ് .

സാത്ത്വികീ കില യാ ശക്തിസ്താം ശക്തിം വിദ്ധി മാമികാമ് .. 3 ..

ത്വന്നാഭികമലാദ്ബ്രഹ്മാ ഭവിഷ്യതി പ്രജാപതിഃ .

സ കർതാ സർവലോകസ്യ രജോഗുണസമന്വിതഃ .. 4 ..

സ തദാ തപ ആസ്ഥായ പ്രാപ്യ ശക്തിമനുത്തമാമ് .

രജസാ രക്തവർണഞ്ച കരിഷ്യതി ജഗത്ത്രയമ് .. 5 ..

സഗുണാൻപഞ്ചഭൂതാംശ്ച സമുത്പാദ്യ മഹാമതിഃ .

ഇന്ദ്രിയാണീന്ദ്രിയേശാംശ്ച മനഃപൂർവാൻസമന്തതഃ .. 6 ..

കരിഷ്യതി തതഃ സർഗം തേന കർതാ സ ഉച്യതേ .

വിശ്വസ്യാസ്യ മഹാഭാഗ ത്വം വൈ പാലയിതാ തഥാ .. 7 ..

തദ്ഭുവോർമധ്യദേശാച്ച ക്രോധാദ്രുദ്രോ ഭവിഷ്യതി .

തപഃ കൃത്വാ മഹാഘോരം പ്രാപ്യ ശക്തിം തു താമസീമ് .. 8 ..

കല്പാന്തേ സോഽപി സംഹർതാ ഭവിഷ്യതി മഹാമതേ .

തേനാഹം ത്വാമുപായാതാ സാത്ത്വികീം ത്വമവേഹി മാമ് .. 9 ..

സ്ഥാസ്യേഽഹം ത്വത്സമീപസ്ഥാ സദാഹം മധുസൂദന .

ഹൃദയേ തേ കൃതാവാസാ ഭവാമി സതതം കില .. 10 ..

വിഷ്ണുരുവാച

ശ്ലോകസ്യാർധം മയാ പൂർവം ശ്രുതം ദേവി സ്ഫുടാക്ഷരമ് .

തത്കേനോക്തം വരാരോഹേ രഹസ്യം പരമം ശിവമ് .. 11 ..

തന്മേ ബ്രൂഹി വരാരോഹേ സംശയോഽയം വരാനനേ .

നിർധനോ ഹി യഥാ ദ്രവ്യം തത്സ്മരാമി പുനഃ പുനഃ .. 12 ..

വ്യാസ ഉവാച

വിഷ്ണോസ്തദ്വചനം ശ്രുത്വാ മഹാലക്ഷ്മീഃ സ്മിതാനനാ .

ഉവാച പരയാ പ്രീത്യാ വചനം ചാരുഹാസിനീ .. 13 ..

മഹാലക്ഷ്മീരുവാച

ശൃണു ശൗരേ വചോ മഹ്യം സഗുണാഹം ചതുർഭുജാ .

മാം ജാനാസി ന ജാനാസി നിർഗുണാം സഗുണാലയാമ് .. 14 ..

ത്വം ജാനീഹി മഹാഭാഗ തയാ തത്പ്രകടീകൃതമ് .

പുണ്യം ഭാഗവതം വിദ്ധി വേദസാരം ശുഭാവഹമ് .. 15 ..

കൃപാം ച മഹതീം മന്യേ ദേവ്യാഃ ശത്രുനിഷൂദന .

യയാ പ്രോക്തം പരം ഗുഹ്യം ഹിതായ തവ സുവ്രത .. 16 ..

രക്ഷണീയം സദാ ചിത്തേ ന വിസ്മാര്യം കദാചന .

സാരം ഹി സർവശാസ്ത്രാണാം മഹാവിദ്യാപ്രകാശിതമ് .. 17 ..

നാതഃ പരം വേദിതവ്യം വർതതേ ഭുവനത്രയേ .

പ്രിയോഽസി ഖലു ദേവ്യാസ്ത്വം തേന തേ വ്യാഹൃതം വചഃ .. 18 ..

വ്യാസ ഉവാച

ഇതി ശ്രുത്വാ വചോ ദേവ്യാ മഹാലക്ഷ്മ്യാശ്ചതുർഭുജഃ .

ദധാര ഹൃദയേ നിത്യം മത്വാ മന്ത്രമനുത്തമമ് .. 19 ..

കാലേന കിയതാ തത്ര തന്നാഭികമലോദ്ഭവഃ .

ബ്രഹ്മാ ദൈത്യഭയാത്ത്രസ്തോ ജഗാമ ശരണം ഹരേഃ .. 20 ..

തതഃ കൃത്വാ മഹായുദ്ധം ഹത്വാ തൗ മധുകൈടഭൗ .

ജജാപ ഭഗവാന്വിഷ്ണുഃ ശ്ലോകാർധം വിശദാക്ഷരമ് .. 21 ..

ജപന്തം വാസുദേവം ച ദൃഷ്ട്വാ ദേവഃ പ്രജാപതിഃ .

പപ്രച്ഛ പരമപ്രീതഃ കഞ്ജജഃ കമലാപതിമ് .. 22 ..

കിം ത്വം ജപസി ദേവേശ ത്വത്തഃ കോഽപ്യധികോഽസ്തി വൈ .

യത്കൃത്വാ പുണ്ഡരീകാക്ഷ പ്രീതോഽസി ജഗദീശ്വര .. 23 ..

ഹരിരുവാച

മയി ത്വയി ച യാ ശക്തിഃ ക്രിയാകാരണലക്ഷണാ .

വിചാരയ മഹാഭാഗ യാ സാ ഭഗവതീ ശിവാ .. 24 ..

യസ്യാധാരേ ജഗത്സർവം തിഷ്ഠത്യത്ര മഹാർണവേ .

സാകാരാ യാ മഹാശക്തിരമേയാ ച സനാതനീ .. 25 ..

യയാ വിസൃജ്യതേ വിശ്വം ജഗദേതച്ചരാചരമ് .

സൈഷാ പ്രസന്നാ വരദാ നൃണാം ഭവതി മുക്തയേ .. 26 ..

സാ വിദ്യാ പരമാ മുക്തേർഹേതുഭൂതാ സനാതനീ .

സംസാരബന്ധഹേതുശ്ച സൈവ സർവേശ്വരേശ്വരീ .. 27 ..

അഹം ത്വമഖിലം വിശ്വം തസ്യാശ്ചിച്ഛക്തിസമ്ഭവമ് .

വിദ്ധി ബ്രഹ്മന്ന സന്ദേഹഃ കർതവ്യഃ സർവദാനഘ .. 28 ..

ശ്ലോകാർധേന തയാ പ്രോക്തം തദ്വൈ ഭാഗവതം കില .

വിസ്തരോ ഭവിതാ തസ്യ ദ്വാപരാദൗ യുഗേ തഥാ .. 29 ..

വ്യാസ ഉവാച

ബ്രഹ്മണാ സംഗൃഹീതം ച വിഷ്ണോസ്തു നാഭിപങ്കജേ .

നാരദായ ച തേനോക്തം പുത്രായാമിതബുദ്ധയേ .. 30 ..

നാരദേന തഥാ മഹ്യം ദത്തം ഹി മുനിനാ പുരാ .

മയാ കൃതമിദം പൂർണം ദ്വാദശസ്കന്ധവിസ്തരമ് .. 31 ..

തത്പഠസ്വ മഹാഭാഗ പുരാണം ബ്രഹ്മസമ്മിതമ് .

പഞ്ചലക്ഷണയുക്തം ച ദേവ്യാശ്ചരിതമുത്തമമ് .. 32 ..

തത്ത്വജ്ഞാനരസോപേതം സർവേഷാമുത്തമോത്തമമ് .

ധർമശാസ്ത്രസമം പുണ്യം വേദാർഥേനോപബൃംഹിതമ് .. 33 ..

വൃത്രാസുരവധോപേതം നാനാഖ്യാനകഥായുതമ് .

ബ്രഹ്മവിദ്യാനിധാനം തു സംസാരാർണവതാരകമ് .. 34 ..

ഗൃഹാണ ത്വം മഹാഭാഗ യോഗ്യോഽസി മതിമത്തരഃ .

പുണ്യം ഭാഗവതം നാമ പുരാണം പുരുഷർഷഭ .. 35 ..

അഷ്ടാദശസഹസ്രാണാം ശ്ലോകാനാം കുരു സംഗ്രഹമ് .

അജ്ഞാനനാശനം ദിവ്യം ജ്ഞാനഭാസ്കരബോധകമ് .. 36 ..

സുഖദം ശാന്തിദം ധന്യം ദീർഘായുഷ്യകരം ശിവമ് .

ശൃണ്വതാം പഠതാം ചേദം പുത്രപൗത്രവിവർധനമ് .. 37 ..

ശിഷ്യോഽയം മമ ധർമാത്മാ ലോമഹർഷണസമ്ഭവഃ .

പഠിഷ്യതി ത്വയാ സാർധം പുരാണീം സംഹിതാം ശുഭാമ് .. 38 ..

സൂത ഉവാച

ഇത്യുക്തം തേന പുത്രായ മഹ്യം ച കഥിതം കില .

മയാ ഗൃഹീതം തത്സർവം പുരാണം ചാതിവിസ്തരമ് .. 39 ..

ശുകോഽധീത്യ പുരാണം തു സ്ഥിതോ വ്യാസാശ്രമേ ശുഭേ .

ന ലേഭേ ശർമ ധർമാത്മാ ബ്രഹ്മാത്മജ ഇവാപരഃ .. 40 ..

ഏകാന്തസേവീ വികലഃ സ ശൂന്യ ഇവ ലക്ഷ്യതേ .

നാത്യന്തഭോജനാസക്തോ നോപവാസരതസ്തഥാ .. 41 ..

ചിന്താവിഷ്ടം ശുകം ദൃഷ്ട്വാ വ്യാസഃ പ്രാഹ സുതം പ്രതി .

കിം പുത്ര ചിന്ത്യതേ നിത്യം കസ്മാദ്വ്യഗ്രോഽസി മാനദ .. 42 ..

ആസ്സേ ധ്യാനപരോ നിത്യമൃണഗ്രസ്ത ഇവാധനഃ .

കാ ചിന്താ വർതതേ പുത്ര മയി താതേ തു തിഷ്ഠതി .. 43 ..

സുഖം ഭുംക്ഷ്വ യഥാകാമം മുഞ്ച ശോകം മനോഗതമ് .

ജ്ഞാനം ചിന്തയ ശാസ്ത്രോക്തം വിജ്ഞാനേ ച മതിം കുരു .. 44 ..

ന ചേന്മനസി തേ ശാന്തിർവചസാ മമ സുവ്രത .

ഗച്ഛ ത്വം മിഥിലാം പുത്ര പാലിതാം ജനകേന ഹ .. 45 ..

സ തേ മോഹം മഹാഭാഗ നാശയിഷ്യതി ഭൂപതിഃ .

ജനകോ നാമ ധർമാത്മാ വിദേഹഃ സത്യസാഗരഃ .. 46 ..

തം ഗത്വാ നൃപതിം പുത്ര സന്ദേഹം സ്വം നിവർതയ .

വർണാശ്രമാണാം ധർമാംസ്ത്വം പൃച്ഛ പുത്ര യഥാതഥമ് .. 47 ..

ജീവന്മുക്തഃ സ രാജർഷിർബ്രഹ്മജ്ഞാനമതിഃ ശുചിഃ .

തഥ്യവക്താതിശാന്തശ്ച യോഗീ യോഗപ്രിയഃ സദാ .. 48 ..

സൂത ഉവാച

തച്ഛ്രുത്വാ വചനം തസ്യ വ്യാസസ്യാമിതതേജസഃ .

പ്രത്യുവാച മഹാതേജാഃ ശുകശ്ചാരണിസമ്ഭവഃ .. 49 ..

ദമ്ഭോഽയം കില ധർമാത്മൻഭാതി ചിത്തേ മമാധുനാ .

ജീവന്മുക്തോ വിദേഹശ്ച രാജ്യം ശാസ്തി മുദാന്വിതഃ .. 50 ..

വന്ധ്യാപുത്ര ഇവാഭാതി രാജാസൗ ജനകഃ പിതഃ .

കുർവൻ രാജ്യം വിദേഹഃ കിം സന്ദേഹോഽയം മമാദ്ഭുതഃ .. 51 ..

ദ്രഷ്ടുമിച്ഛാമ്യഹം ഭൂപം വിദേഹം നൃപസത്തമമ് .

കഥം തിഷ്ഠതി സംസാരേ പദ്മപത്രമിവാമ്ഭസി .. 52 ..

സന്ദേഹോഽയം മഹാംസ്താത വിദേഹേ പരിവർതതേ .

മോക്ഷഃ കിം വദതാം ശ്രേഷ്ഠ സൗഗതാനാമിവാപരഃ .. 53 ..

കഥം ഭുക്തമഭുക്തം സ്യാദകൃതം ച കൃതം കഥമ് .

വ്യവഹാരഃ കഥം ത്യാജ്യ ഇന്ദ്രിയാണാം മഹാമതേ .. 54 ..

മാതാ പുത്രസ്തഥാ ഭാര്യാ ഭഗിനീ കുലടാ തഥാ .

ഭേദാഭേദഃ കഥം ന സ്യാദ്ദ്യ്വേതന്മുക്തതാ കഥമ് .. 55 ..

കടു ക്ഷാരം തഥാ തീക്ഷ്ണാം കഷായം മിഷ്ടമേവ ച .

രസനാ യദി ജാനാതി ഭുംക്തേ ഭോഗാനനുത്തമാൻ .. 56 ..

ശീതോഷ്ണസുഖദുഃഖാദിപരിജ്ഞാനം യദാ ഭവേത് .

മുക്തതാ കീദൃശീ താത സന്ദേഹോഽയം മമാദ്ഭുതഃ .. 57 ..

ശത്രുമിത്രപരിജ്ഞാനം വൈരം പ്രീതികരം സദാ .

വ്യവഹാരേ പരേ തിഷ്ഠൻകഥം ന കുരുതേ നൃപഃ .. 58 ..

ചൗരം വാ താപസം വാപി സമാനം മന്യതേ കഥമ് .

അസമാ യദി ബുദ്ധിഃ സ്യാന്മുക്തതാ തർഹി കീദൃശീ .. 59 ..

ദൃഷ്ടപൂർവോ ന മേ കശ്ചിജ്ജീവന്മുക്തശ്ച ഭൂപതിഃ .

ശങ്കേയം മഹതീ താത ഗൃഹേ മുക്തഃ കഥം നൃപഃ .. 60 ..

ദിദൃക്ഷാ മഹതീ ജാതാ ശ്രുത്വാ തം ഭൂപതിം തഥാ .

സന്ദേഹവിനിവൃത്ത്യർഥം ഗച്ഛാമി മിഥിലാം പ്രതി .. 61 ..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം പ്രഥമസ്കന്ധേ ശുകം പ്രതി വ്യാസോപദേശവർണനം നാമ ഷോഡശോഽധ്യായഃ .. 16 ..

"https://sa.wikisource.org/w/index.php?title=ദേവീഭാഗവതപുരാണമ്/സ്കന്ധഃ_01/അധ്യായഃ_16&oldid=75560" ഇത്യസ്മാദ് പ്രതിപ്രാപ്തമ്

-